

EN PARLAM?!

celebrar la vida i la mort

Fundació Mallorca
LiteRària

g

**Museu de
la Paraula**
Casa **Pare Ginard**

ARXIU I MUSEU ORAL
DE MALLORCA

**Consell de
Mallorca**

**Tradicionari
de Mallorca**

Basat en el calendari
folklòric de Rafel Ginard

Culturalment es considera que l'hivern s'inicia quaranta dies després de l'equinocci de tardor (22 de setembre), és a dir, als voltants de l'1 de novembre. Per aquest temps finalitza l'any agrícola i arriba el fred. «'Els morts passats, grans estojats': ho diuen perquè en aquest temps ja no hi ha res a collir pel camp i se comença la sembra», escriu Rafel Ginard al Calendari Folklòric.

Les dicotomies pròpies de la roda dels cicles naturals com calor i fred o llum i fosc propicien que, des de temps remots i en diferents cultures, se celebrin festes dedicades al record dels difunts entorn dels primers dies de novembre. Un cop passat el temps de les collites, la terra sembla esmorteïda i mena inevitablement a la reflexió sobre la temporalitat de la vida i la relació amb els nostres avantpassats.

La cultura de la mort a Mallorca s'ha desenvolupat a través de ritus funeraris i, col·lectivament, en la celebració de la festa més important de la tardor, el dia de Tots Sants i la diada de Difunts. La importància de la festivitat de Tots Sants es reflecteix en la gran quantitat de tradicions i costums que l'envolten amb uns components que es mouen entre la devoció i el respecte cap als avantpassats i la celebració de la por lligada a l'obscuritat de la mort.

La proposta educativa **EN PARLAM: celebrar la vida i la mort** té com a objectiu principal reflexionar sobre la mort més enllà del tabú social i del patiment individual, a partir de l'exploració de la seva dimensió més col·lectiva, catàrtica i festiva. A partir de la recerca, la conversa, el joc i la comparació, explorarem com era i com ha canviat la cultura i la celebració de la mort a Mallorca, així també amb relació a altres cultures del món.

Una activitat per a **Educació Secundària i Batxillerat**

A càrrec de **Xesc Alemany**, antropòleg

en col·laboració amb el **Servei Educatiu de la FML**

I. La mort viscuda

Què sabem de la mort?

Trencam el gel sobre aquest tema, sovint tabú a la societat occidental, amb un joc col·lectiu de Verdader/Fals per descobrir alguns dels aspectes més curiosos i sorprenents de la mort. Ens acostam d'aquesta manera a aquest fenomen complex que no només s'associa a la pena, sinó també a la memòria, el coneixement i fins i tot a la rialla.

II. Celebrar la mort

Mitjançant un suport audiovisual que combina text, imatge i vídeo, exposam de les múltiples i diferents maneres com l'humà ha celebrat la mort. Ens endinsam en un viatge arreu de les festes de tardor i rituals de mort a Mallorca des d'una perspectiva comparativa amb altres contextos (Japó, Mèxic, món clàssic, etc.).

Parlam d'història passada, quan la mort era més present a la vida de les comunitats. També de fórmules que avui perviuen al calendari, al menjar, a la parla, als jocs infantils, etc., i ens poden ajudar a treballar pors i angoixes. Comprovam com aquestes tradicions s'actualitzen i es combinen amb el temps present, travessat per la globalització i, concretament, per la indústria de Hollywood i Halloween.

III. Mort, fantasia, rialla

Reflexionam breument sobre l'enriquiment personal i col·lectiu que obre el fet d'entendre la mort i la tradició com un món de possibilitats a partir de la combinació del present global, del fil de la memòria i de les celebracions locals més antigues.

Proposam uns darrers jocs de clausura: “Si jo fos un fantasma..”, o també, “A qui ressuscitaries si...?”, per explorar la cara més imaginativa i divertida de la mort.

Clourem la sessió amb una petita conversa entorn de si l'activitat els ha generat cap por/preocupació o si l'han viscuda amb naturalitat. Farem, a més, un convit a no deixar de reflexionar sobre com vivim la mort actualment, en un món digital i de gran exposició mediàtica, tot sovint morbosa.

Característiques de l'activitat i condicions de contractació

- 1 h de durada.
- L'activitat s'ha de dur a terme a l'aula o un espai alternatiu de característiques similars.
- L'enfocament està adreçat a l'alumnat d'Educació Secundària i Batxillerat.
- Activitat gratuïta.
- Per a més informació escriviu-nos a: educatives@mallorcaliteraria.cat

Requeriments

- Ordinador, altaveus, pissarra digital i/o projector i connexió sense fils.

A Mallorca

Nit de les Ànimes

Encén el llum, i fora por!

Campanya per conèixer els rituals,
costums i elements d'una de les festes
més sentides del Tradicionari de Mallorca

